

8. СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ НА ВИРОБНИЦТВІ ТА ПРОФЕСІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ

АНАЛІЗ ПРОФЕСІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ЗА ОСТАННІ РОКИ ANALYSIS OF OCCUPATIONAL DISEASES IN RESENT YEARS

І.М. Любченко, І.О. Мезенцева, К.М. Неклюснко

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

Анотація. У статті показано стан професійних захворювань. Наведено статистичні дані в Україні за 2015 рік за найбільш небезпечними регіонами та галузями економіки. Висвітлено домінуючі причини формування несприятливих умов праці.

Ключові слова: виробничий травматизм, професійні захворювання, умови праці.

Аннотация. В статье показано состояние профессиональных заболеваний. Приведены статистические данные в Украине за 2015 год по наиболее травмоопасным регионам и отраслям экономики. Освещены доминирующие причины формирования неблагоприятных условий труда.

Ключевые слова: производственный травматизм, профессиональные заболевания, условия труда.

Annotation. The status of occupational diseases are presented in this article. Statistics of the most traumatic regions and industries are shown in Ukraine in 2015. Also the dominant reasons for formation of injury are described

Keywords: industrial injuries, occupational diseases, working conditions.

Професійні захворювання - причина дуже багатьох страждань людей і втрат в сфері праці. Однак, на відміну від нещасних випадків на виробництві, професійні захворювання залишаються практично непомітними, хоча від них в світі гине щороку в шість разів більше людей. До того ж характер професійних захворювань швидко змінюється.

За наявними оцінками, щорічно від пов'язаних з роботою нещасних випадків і захворювань гине 2,34 млн. людей. Переважна більшість з них – приблизно 2,02 млн. – вмирає від різноманітних професійних захворювань. Види захворювань і тенденції захворюваності сильно розрізняються.

Наприклад, в Китаї в 2010 році було зафіксовано 27 240 випадків професійних захворювань, з яких 23812 випадків були викликані впливом пилу.

В Аргентині в 2010 році відзначалося 22013 випадків професійних захворювань, причому найчастіше спостерігалися пошкодження опорно-рухового апарату і хвороби органів дихання.

Японія в 2011 році зареєструвала 7780 випадків професійних захворювань, серед яких переважали пошкодження поперекового відділу хребта і пневмоконіоз. За даними Бюро трудової статистики США, в Сполучених Штатах в 2011 році від не смертельних професійних захворювань постраждали 207500 працівників, при цьому трьома найпоширенішими проблемами стали шкірні хвороби, втрата слуху і хвороби дихання.

Пошкодження опорно-рухового апарату – найпоширеніший вид пов'язаний з роботою розладів здоров'я в 27 країнах ЄС. У 2005 році ці пошкодження, склали 59% всіх захворювань. Всесвітня організація здоров'я (ВООЗ) в 2009 році повідомила, що на частку ушкоджень опорно-рухового апарату припадає понад 10% всіх втрат часу по непрацездатності. У Великобританії в 2011-2012 рр. ці пошкодження склали приблизно 40% всіх випадків пов'язаних з роботою захворювань [1].

Все більше занепокоєння викликає і таке явище, як пов'язані з роботою стреси і їх наслідки для здоров'я. Встановлено, що між стресом і пошкодженням опорно-рухового апарату, хворобами серця і органів травлення існує зв'язок. До всього іншого, пов'язані з роботою стреси, почуття неспокою і тривоги, депресія та інші психічні розлади посилюються через економічну кризу.

За оцінками МОП, через нещасні випадки на виробництві та професійні захворювання щорічно втрачається 4% глобального внутрішнього валового продукту (ВВП), або приблизно 2,8 трлн. дол. США, у вигляді прямих і непрямих витрат, обумовлених травмами і захворюваннями працівників [2].

У Європейському Союзі витрати, пов'язані з професійними захворюваннями складають щонайменше 145 млрд. євро на рік.

В Україні у 2015 році у порівнянні з 2014 роком кількість професійних захворювань зменшилась на 35,9%, або на 988 випадків (з 2 752 до 1 764).

Найбільша кількість професійних захворювань зареєстрована у: Дніпропетровській (40,5%), Львівській (21,1%), Донецькій (12,9%), Сумській (5,1%), Волинській (4,8%), Кіровоградській (4,4%) та Запорізькій (3,9%) областях. Кількість профзахворювань у цих областях складає 92,7% від загальної кількості по Україні.

У структурі професійних захворювань перше місце належить хворобам органів дихання – 49,2 % від загальної кількості по Україні (868 випадків). На другому місці - захворювання опорно-рухового апарату (радикулопатії, остеохондрози, артрити, артози) – 31,8% (561 випадок). Третє місце за вібраційною хворобою – 6,9% (122 випадки), четверте за хворобами слуху – 3,7% (65 випадків).

Найбільше професійних захворювань сталося в галузі добувної промисловості і розробленні кар'єрів – 77,4% від загальної кількості по Україні (1365 осіб), що на 35,1% (738 осіб) менше у порівнянні з минулим роком[3].

Вагомими причинами формування несприятливих умов праці є: недосконалість технологічного процесу, використання застарілого обладнання, машин і механізмів та їх несправність, неефективність та невикористання засобів захисту працюючими, порушення правил охорони праці, режимів праці і відпочинку, тривалий час роботи у шкідливих виробничих умовах, не проведення або низька якість проведення атестації робочих місць за умовами праці, несвоєчасне виявлення та пізня діагностика професійних захворювань, низька якість проведення медичних оглядів працівників, руйнація системи промислової медицини.

Боротьба з професійними захворюваннями є актуальною на сьогодні. Необхідно постійно приймати рішення задля того, щоб протидіяти новим небезпекам, які виникають під впливом технічних і соціальних змін. Сьогодні до нових небезпечних факторів в сфері праці можна віднести психічні розлади та пошкодження опорно-рухового апарату. Необізнаність працівників, які піддаються впливу небезпечних факторів на робочих місцях свідчить про те, що необхідно більше проводити роз'яснювальну роботу під час навчання та інформувати робітників під час виконання роботи на виробництві. Комплексна профілактика, націлена на боротьбу не тільки з виробничими травмами, а й з професійними захворюваннями необхідна сьогодні та в майбутньому.

Вдосконалена система обліку та повідомлення про професійні захворювання, розвиток і розширення національних програм в галузі охорони праці повинно стати першочерговим завданням.

ЛІТЕРАТУРА

1. Варення Г.А. Профілактика виробничого травматизму. / Г.А. Варення// Безпека життєдіяльності. – 2006. - №5. С.35-37.
2. Малихін О. Структура збитків підприємства внаслідок травматизму на виробництві. / О. Малихін // Охорона праці. – 2012. - №8. С.26-27.
3. <http://www.social.org.ua>.

АНАЛІЗ ВИРОБНИЧОГО ТРАВМАТИЗМУ В УКРАЇНІ ANALYSIS OF OCCUPATIONAL INJURIES IN UKRAINE

Г.М. Панчева